

Sygn. akt VIII GC 435/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 marca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący SSR del. Patrycja Baranowska

Protokolant Monika Ziębakowska

po rozpoznaniu w dniu 16 lutego 2015 roku w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa D. S.

przeciwko R. R. i M. R.

o zapłatę

I. oddała powództwo,

II. zasądza od powoda D. S. solidarnie na rzecz pozwanych R. R. i M. R. kwotę 3.634,00 zł (trzech tysięcy sześciuset trzydziestu czterech złotych) tytułem kosztów procesu.

Sygn. akt VIII GC 435/13

UZASADNIENIE

Powód D. S. wniósł o zasądzenie od pozwanych R. R. i M. R., prowadzących działalność gospodarczą pod nazwą M. R., (...) s.c. Zakład Produkcyjno – Usługowy (...) kwoty 137.185 zł z odsetkami ustawowymi w ten sposób, że: od kwoty 135.025 zł od dnia 20 lipca 2013 r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 2.160 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Ponadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kosztów procesu według norm przepisanych. Na dochodzoną pozwem kwotę składała się należność powoda w wysokości 135.025 zł, powstała w związku z jego odstąpieniem od zawartej z pozwanymi umowy sprzedaży ciągnika rolniczego ze względu na jego wady, pomniejszona o zwróconą powodowi kwotę 680 zł, oraz kwota 2.160 zł tytułem odszkodowania powstałego w związku z koniecznością wynajęcia ciągnika od osoby trzeciej.

W odpowiedzi na pozew pozwani M. R. i R. R. wnieśli o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu.

Pozwani zakwestionowali istnienie legitymacji biernej po ich stronie, wskazując, że swoje roszczenie powód winien kierować do gwaranta, tj. (...) spółki akcyjnej w L.. Pozwani podnieśli, że zgodnie z protokołem zdawczo - odbiorczym powód wiedział o ciężko działającym sprzęgle, co w myśl art. 557 k.c. powoduje, że odpowiedzialność sprzedawcy z tytułu rękojmi zostaje wyłączona. W sytuacji, gdy kupujący posiadał wiedzę o konkretnej wadzie, mamy zaś do czynienia z jego dorozumianą zgodą na nabycie towaru niepełnowartościowego, a co za tym idzie - staje się uzasadnione wyłączenie odpowiedzialności sprzedawcy z tego tytułu. Pozwani wskazali również, że powództwo winno być oddalone na podstawie art. 559 k.c., który określa czasowe granice odpowiedzialności sprzedawcy za wady fizyczne rzeczy. Odpowiedzialność ta obejmuje w zasadzie jedynie te wady fizyczne, które powstały przed przejściem niebezpieczeństwa na kupującego, a zatem z reguły przed wydaniem rzeczy kupującemu (art. 548 i 544 § 1 k.c.).

Zgodnie z przepisem art. 6 k.c. powód powinien wykazać, że wada powstała z powodów tkwiących w rzeczy przed zakupem.

Po wtóre, oddalenie powództwa pozwani upatrywali w treści art. 563 § 2 k.c., wskazując na nieskuteczne akty staranności po stronie powoda i czynienie ich po terminie. Pozwani podnieśli, że o wadach powód wiedział już we wrześniu 2012 roku. Następnie, kolejnymi pismami powód zawiadamiał, lecz tylko gwaranta, a nie pozwanych - sprzedawców. W każdym piśmie powód wskazywał, iż korzysta z gwarancji, a nie z rękojmi w zakresie danych wad, przedkładał dokumenty gwarancyjne oraz książkę gwarancji. Pierwsze pismo do pozwanych w zakresie uprawnień z rękojmi powód wystosował do pozwanych w dniu 17 lipca 2013 r. i od razu odstąpił od umowy, co z kolei było przedwczesne.

W ocenie pozwanych, powód przedwcześnie skorzystał z instytucji odstąpienia od umowy i nie dopełnił wymogów formalnych. Nie wypełnił on wymogów przepisu art. 491 k.c., nie wykazał przesłanek z art. 560 k.c. Przesłanką uzasadniającą złożenie przez kupującego oświadczenia o odstąpieniu od umowy sprzedaży, na podstawie art. 560 § 1 k.c., jest wystąpienie wady rzeczy sprzedanej, natomiast przesłanką odstąpienia od umowy na podstawie art. 491 § 1 k.c. jest zwłoka jednej ze stron w wykonaniu zobowiązania z umowy wzajemnej i bezskuteczny upływ wyznaczonego dodatkowego terminu do wykonania umowy z zagrożeniem, iż w razie bezskutecznego jego upływu strona będzie uprawniona do odstąpienia od umowy. Tymczasem, powód nie wezwał pozwanych do działania i nie wyznaczył im dodatkowego terminu. Nic więc nie wskazywało, iż będzie chciał skorzystać z uprawnień z rękojmi. Zwłoka w wykonaniu obowiązku wymiany rzeczy wadliwej na rzecz wolną od wad może mieć miejsce wówczas, gdy wcześniej kupujący zgłosił takie żądanie sprzedawcy w ramach rękojmi. Pozwani podnieśli, że możliwość skorzystania z uprawnień wynikających z rękojmi za wady fizyczne, w szczególności z odstąpienia od umowy, nie jest uzależniona od tego, czy wady są istotne. Okoliczność, czy wady są istotne czy nieistotne, ma w świetle art. 560 k.c. znaczenie tylko wówczas, jeżeli rzecz była już wymieniona lub naprawiana, a wady występują nadal. Za bezzasadne uznaje się takie postrzeganie wady istotnej, w świetle którego wadę tę miałyby stanowić jedynie takie usterki, które czyniłyby rzecz niezdatną do zwykłego użytku bądź bezwartościową. Fakt, iż rzecz dotknięta jest jedynie wadami o charakterze nieistotnym skutkuje tym, że wadliwa rzecz może być wymieniana lub naprawiana dowolną ilość razy, co z kolei będzie prowadziło do wyłączenia uprawnienia kupującego do odstąpienia od umowy. Powód nie dowiódł, że wady rzeczy były istotne. Pozwani podnieśli, że powód z korespondencji przedprocesowej wiedział o kwestionowaniu zasady odpowiedzialności przez pozwanych oraz kwestionowaniu istnienia wad, jednakże nie złożył wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego. Przedłożył jedynie opinię prywatną, która stanowi część argumentacji faktycznej strony i dowód tego, że osoba podpisująca złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie, nie korzysta zaś z domniemania prawdziwości zamieszczonych w nim twierdzeń.

Pozwani podnieśli, że powództwo zostało błędnie skierowane przeciwko sprzedawcy zamiast wobec gwaranta. Prawo wyboru reżimu prawnego, w oparciu o który kupujący zamierza realizować swoje uprawnienia, przysługuje właśnie jemu, a nie sprzedawcy czy gwarantowi. Dokonany przez kupującego wybór jest wiążący w odniesieniu do konkretnej wady, a konstruowanie roszczeń „rękojmiano – gwarancyjnych” jest niedopuszczalne.

Pozwani podkreślili, że nawet gdyby przyjąć za skuteczne odstąpienie od umowy to wówczas, na podstawie § 5 ust. 2 umowy, pozwani mają prawo ma prawo zachować otrzymany od kupującego zadatek w kwocie 6.785 zł. Ponadto powód winien dochodzić kwoty netto czyli 110.329,27 zł, bowiem podatek VAT powód odzyskał z Urzędu Skarbowego i nie jest mu należy po raz drugi, od pozwanych.

Pozwani podnieśli również zarzut potrącenia kwotę 20.000 zł wynikającej z bezumownego korzystania z ciągnika oraz kosztów jego doprowadzenia do stanu pierwotnego. W judykaturze przeważa pogląd, że odstąpienie od umowy sprzedaży rzeczy ruchomej powoduje nie tylko skutek obligacyjny, lecz także prawnorzeczowy, tzn. przenosi własność rzeczy sprzedanej z powrotem na nabywcę. Roszczenie właściciela rzeczy za jej używanie wynika z art. 224 § 2 k.c., art. 225, 228, 230 k.c. Kwota tego wynagrodzenia powinna być ustalona w oparciu o sumę, za którą właściciel przez czas, w którym był pozbawiony władania jego rzeczą, mógłby korzystać z tej samej, a co najmniej zbliżonej rzeczy na

podstawie najmu, dzierżawy lub innego, analogicznego stosunku prawnego, biorąc pod uwagę relacje cen na danym rynku. Jedna motogodzina na rynku najmu wynosi 80 zł netto, a powód wykorzystał 223,7 mh.

Wnosząc o oddalenie powództwa co do kwoty 2.160 zł pozwani wskazali, że poza fakturą VAT, która jest dokumentem rozliczeniowym, finansowym, powód nie przedłożył żadnego dowodu na okoliczność usługi rolną bez osprzętu. Wysokość, tytuł, związek przyczynowy tego kosztu ze sprawą, ilość prac oraz gdzie zostały wykonane nie zostało dowiedzione. Powód nie wskazał również na i na czym rzecz prace zostały wykonane.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 3 lipca 2012 roku powód D. S. jako kupujący zawarł z pozwanymi - R. R. i M. R., prowadzącymi działalność gospodarczą pod nazwą M. R., (...) s.c. Zakład Produkcyjno – Usługowy (...) jako sprzedającymi umowę sprzedaży maszyny rolniczej o nazwie h. (...) 11024 EURO III (§ 1 umowy). Przedmiot umowy był fabrycznie nowy.

Cenę sprzedaży przedmiotu umowy strony określiły na 110.329,27 zł + 23% VAT (§ 3 umowy). Cena miała być płatna w następujący sposób: wpłacony zadek w kwocie 6.785 zł zostanie zaliczony na poczet ceny nabycia, zaś pozostała część ceny miała zostać zapłacona w terminie 14 dni od otrzymania powiadomienia o gotowości do wydania przedmiotu umowy (§ 4 umowy). W § 5 ust. 2 umowy strony ustaliły, że w przypadku, gdy sprzedający odstąpi od umowy z powodu jej niewykonania przez kupującego, jak też w przypadku, gdy kupujący odstąpi od umowy, sprzedający ma prawo zachować otrzymany od kupującego zadek.

W § 7 umowy wskazano, że zakupiony sprzęt jest objęty dwuletnią gwarancją lub 1500 motogodzin i jest to sprzęt fabrycznie nowy. W postanowieniu tym wskazano również, że wszystkie naprawy w ramach gwarancji będą dokonywane przez sprzedającego.

W związku z zawarciem powyższej umowy sprzedaży pozwani wystawili powodowi w dniu 3 sierpnia 2012 roku fakturę VAT nr (...) opiewającą na kwotę 135.705 zł brutto, z czego kwota 25.375,73 zł stanowiła podatek VAT.

Wyboru modelu ciągnika dokonał powód.

Bezsporne, a nadto dowód:

- umowa sprzedaży z dnia 3.07.2012 r. k. 11 – 13
- faktura VAT nr (...) z dnia 3.08.2012 r. k. 15,
- zeznania M. R.,

W dniu 28 sierpnia 2012 roku sprzedający przekazali kupującemu przedmiot umowy z dnia 3 lipca 2012 roku wraz z książką gwarancyjną, świadectwem homologacji, instrukcją obsługi. W protokole zdawczo – odbiorczym wskazano, że sprzęgło ciężko pracuje oraz, że brak jest wyposażenia dodatkowego – tylnych obciążników.

W dokumencie gwarancji gwarant – (...) Spółka Akcyjna wskazał, że zapewnia dobrą jakość i sprawne działanie ciągnika przy użytkowaniu zgodnie z jego przeznaczeniem i wskazówkami zawartymi w instrukcji obsługi (§ 1 ust. 1 gwarancji). Gwarant zobowiązał się do usunięcia wad fizycznych, które powstały z przyczyn tkwiących w sprzedanej rzeczy i ujawniły się w okresie obowiązywania gwarancji, poprzez nieodpłatną naprawę lub wymianę wadliwych części, w których wystąpiły wady produkcyjne na nowe, wolne od wad oryginalne części zamiennne (§ 2 gwarancji). Gwarancja nie obejmowała strat spowodowanych przestojem ciągnika (§ 3 ust. 5 gwarancji). Okres gwarancji wynosił 24 miesiące od daty zakupu ciągnika (§ 4 gwarancji).

Bezsporne, a nadto dowód:

- protokół zdawczo – odbiorczy z dnia 28.08.2012 r. k. 16

- dokument gwarancji k. 17 – 22

Pismem z dnia 20 września 2012 roku powód zgłosił w ramach gwarancji usterki w postaci: wycieku oleju zwrotnicy tylnej prawej, dziurawego zbiornika paliwa, niesprawnego sprzęgła (ciężko działającego), niesprawnych biegów, samoczynnego opadania gazu ręcznego.

W dniu 27 września 2012 roku, w ramach gwarancji dokonano wymiany zbiornika paliwa, naprawy dźwigni sprzęgła, wymieniono linkę zmiany biegów.

Pismem złożonym u pozwanych w dniu 8 listopada 2012 roku powód zgłosił w ramach gwarancji usterki w postaci: zgrzytów podczas ruszania pod obciążeniem, samoczynnego opadania gazu ręcznego, przepalaniu się bezpiecznika przy włączeniu świateł halogenowych, blokowania się podczas jazdy hamulca roboczego, braku podnoszenia tylnego TUZ (podczas jazdy gwałtownie opadł tylni TUZ z broną talerzową), zgrzytów podczas zmiany biegów, niesprawnego sprzęgła, wycieku oleju zwrotnicy tylnej prawej.

W ramach naprawy gwarancyjnej dniu 31 stycznia 2013 roku wymieniono plecak hydrauliczny, przeciek zwolnicy oraz usunięto zwarcie instalacji elektrycznej.

Pismem z dnia 11 kwietnia 2013 roku powód zgłosił w ramach gwarancji dalsze usterki w postaci: niesprawnych hamulców, tarcia i zgrzytów z tyłu ciągnika z prawej strony, niesprawnego sprzęgła (ciężko działającego), niesprawnego przedniego napędu, niesprawnych biegów, niesprawnego stabilizatora belki podnośnika, braku kompletnych obciążników tylnych.

Kolejnym pismem, z dnia 22 kwietnia 2013 roku powód zgłosił w ramach gwarancji usterki w postaci: niesprawnego sprzęgła (ciężko działającego), niesprawnych biegów (brak możliwości zmiany biegów), braku kompletnych obciążników tylnych.

W dniu 25 kwietnia 2013 roku dokonano naprawy gwarancyjnej w postaci wymiany linki zmiany biegów.

Pismem z dnia 02 maja 2013 roku powód zwrócił się za pośrednictwem pozwanych do producenta ciągnika o wymianę mechanizmu zmiany biegów z linkowego na cięgowy.

Następnie, pismem z dnia 08 maja 2013 roku powód zgłosił w ramach gwarancji usterki w postaci: niesprawnych biegów (braku możliwości zmiany biegów), zgrzytów podczas ruszania pod obciążeniem.

W dniu 20 maja 2013 roku pozwani przekazali powodowi ciągnik, w którym wymieniono mechanizm zmiany biegów z linkowego na cięgowy.

Pismem z dnia 1 czerwca 2013 roku pozwany R. R. zwrócił się do powoda o odbiór ciągnika. Wskazał jednocześnie, że został wymieniony mechanizm wysprzęglania.

Powód, za pośrednictwem pozwanych, nadal zgłaszał do (...) S.A., usterki ciągnika. W protokole reklamacyjnym z dnia 11 czerwca 2013 roku wskazano, że modyfikacja sprzęgła nie przyniosła zmian w sile nacisku, sprzęgło nadal stawia dość mocny opór. Na protokole widnieje pieczęć firmy pozwanych oraz (...) S.A.

W protokole reklamacyjnym z dnia 18 czerwca 2013 roku wskazano m.in. na zgrzyty w okolicy sprzęgła. Kolejne naprawy dokonywane były we wskazanym przez producenta serwisie w Przedsiębiorstwie Handlowo Usługowym (...) Sp. z o.o. w S.. Stwierdzono w nim wadliwości docisku sprzęgła, tarczy sprzęgła i koła zamachowego. W dniu 1 lipca 2013 roku ciągnik powoda został zwrócony po dokonanej naprawie.

Pismem z dnia 2 lipca 2013 r. powód zwrócił się do pozwanych o usunięcie następujących usterek w ramach gwarancji: zgrzytów podczas włączania biegów jedyńki i wstecznego, niesprawnego wskaźnika poziomu oleju napędowego, niesprawnego sprzęgła, które ciężko działa (gorzej niż przed naprawą przeprowadzoną w S.).

W dniu 3 lipca 2013 roku w serwisie w Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowym (...) Sp. z o.o. w S. odblokowano czujnik poziomu paliwa w ciągniku powoda, stwierdzając jednocześnie, iż w pozostałym zakresie jest on sprawny technicznie.

Dowód:

- pismo powoda z dnia 20.09.2012 r. k. 23, 48
- karta gwarancyjna nr 50 k. 29 v.
- pismo powoda opatrzone datą 8.11.2012 r. k. 24 , 49
- pismo powoda z dnia 11.04.2013 r. k. 25, 50
- pismo powoda z dnia 22.04.2013 r. k. 26, 51
- pismo powoda z dnia 2.05.2013 r. k. 27, 52
- pismo powoda z dnia 8.05.2013 r. k. 28, 53
- protokół przekazania z dnia 20.05.2013 r. k. 30
- pismo pozwanego z dnia 1.06.2013 r. k. 31
- protokół reklamacyjny z dnia 11.06.2013 r. k. 32
- protokół reklamacyjny z dnia 18.06.2013 r. k. 33-34
- protokół zwrotu z dnia 1.07.2013 r. k. 35
- pismo powoda z dnia 2.07.2013 r. k. 36
- protokół reklamacyjny z dnia 3.07.2013 r. k. 37
- pismo (...) S.A. z dnia 20.01.2015 r.
- dokumentacja fotograficzna,
- zeznania powoda,
- zeznania M. R.,
- zeznania R. R.,

W dniu 8 lipca 2013 roku na rachunek bankowy powoda wpłynęła kwota 680 zł tytułem zwrotu ceny za brak obciążników tylnej osi ciągnika.

Dowód:

- potwierdzenie przelewu k. 72

Na dzień 10 lipca 2013 r. ustalony został, po naprawie przez serwis, termin odbioru ciągnika od pozwanych. Powód przybył w tym dniu z rzeczoznawcą R. Ł., któremu zlecił wykonanie opinii w przedmiocie stanu technicznego ciągnika.

W opinii rzeczoznawca R. Ł., stwierdził, że stan techniczny ciągnika w obrębie układu przeniesienia napędu nie gwarantuje poprawnej pracy pojazdu w związku z wykonaną modyfikacją polegającą na przedłużeniu dźwigni wycisku

sprzęgła (przy obudowie sprzęgła), poprzez przyspawanie przedłużenia dźwigni i wymianę wspornika sprzęgła. Rzeczoznawca stwierdził, że w konsekwencji wymiana docisku sprzęgła (sprężyny centralnej) - tarczy sprzęgłowej - koła zamachowego, wykonana za zgodą producenta, trzykrotnie, odpowiednio: 1) przez (...) w B. - modyfikacja dźwigni przy skrzyni biegów w dniu 27.09.2012 r., 2) przez (...) w B. przy udziale mechanika fabrycznego w dniu 11.06.2013 r. oraz 3) przez (...) w S. w dniu 18.06.2013 r., nie dały spodziewanej poprawy pracy układu wycisku sprzęgła. Rzeczoznawca wskazał, że zbyt „krótki” i „dwustopniowy” ruch roboczy pedału sprzęgła, nie gwarantuje bezkolizyjnego włączania kolejnych biegów bez zgrzytania, co ma bezpośredni wpływ na trwałość i czas eksploatacji skrzyni biegów. Pierwszy stopień ruchu roboczego wciśnięcia pedału sprzęgła o znacznym oporze powoduje zgrzyt przy włączeniu biegów, natomiast drugi stopień wciśnięcia wymaga znacznej siły na wciśnięcie pedału sprzęgła - wręcz wstania z siedzenia operatora.

Dowód:

- opinia rzeczoznawcy z dnia 12.07.2013 r. wraz z załącznikami k. 38 – 65

- zeznania świadka R. Ł. k. 174 – 176

Powód nie odebrał ciągnika po naprawie gwarancyjnej w dniu 3 lipca 2013 roku.

Bezsporne, a nadto dowód:

- pismo (...) S.A. z dnia 20.01.2015 r.,

- zeznania powoda,

Pismem z dnia 17 lipca 2013 roku, pełnomocnik powoda odstąpił w imieniu powoda od umowy sprzedaży z dnia 3 lipca 2012 roku, wzywając jednocześnie do zapłaty kwoty 135.705 zł.

W odpowiedzi na powyższe, pismem z dnia 26 lipca 2013 roku pełnomocnik pozwanych uznał odstąpienie od umowy sprzedaży za nieskuteczne. Wskazał, że jest ono spóźnione, bowiem uprawnienia z tytułu rękojmi wygasły po upływie roku, a ponadto kupujący nie zawiadomił pozwanych o wadzie. Ponadto, pełnomocnik pozwanych podniósł, że powód korzystał dotychczas jedynie z uprawnień z tytułu gwarancji, a wszystkie usterki były naprawiane na bieżąco.

Dowód:

- pismo pełnomocnika powoda z dnia 17.07.2013 r. k. 66

- pismo pełnomocnika pozwanych z dnia 26.07.2013 r. 68- 69

Pismem z dnia 30 lipca 2013 roku pozwany R. R. poinformował powoda, że nie są mu znane wady ukryte w ciągniku, a zgłoszone usterki zostały usunięte w S. i ciągnik jest gotowy do odbioru przez powoda.

Dowód:

- pismo pozwanego z dnia 30.07.2013 r. k. 70

Pismem z dnia 1 sierpnia 2013 r., powód wezwał pozwanych do zapłaty kwoty 135.705 zł w związku z odstąpieniem powoda od łączącej strony umowy sprzedaży. Powód, podniósł, iż wydanie kupującemu rzeczy miało miejsce w dniu 28 sierpnia 2012 roku, zatem twierdzenie o wygaśnięciu uprawnień nie znajduje uzasadnienia. Powołując się na treść art. 564 k.c. powód wskazał, że przekazanie przez sprzedawcę dokumentu gwarancyjnego zawierającego zapewnienie o dobrej jakości rzeczy sprzedanej, wywołuje skutki w płaszczyźnie odpowiedzialności sprzedawcy z tytułu rękojmi za wady fizyczne. Zapewnienie o dobrej jakości rzeczy jest zapewnieniem kupującego, o tym że wady nie istnieją. Odstępując od umowy powód korzystał z przysługujących mu uprawnień z rękojmi, a nie z tytułu gwarancji. Możliwość taką daje przepis art. 579 k.c. Nieskuteczność napraw gwarancyjnych (niewykonanie zobowiązania gwarancyjnego

gwaranta) uzasadnia żądanie z tytułu rękojmi odstąpienia od umowy skierowane do sprzedawcy, który odpowiada za wady fizyczne rzeczy niezależnie od tego czy to on spowodował wadliwość rzeczy, czy ponosi w tym zakresie jakąkolwiek winę, a nawet czy w ogóle wiedział lub mógł wiedzieć o tym, że sprzedawana rzecz jest wadliwa.

Dowód:

- wezwanie do zapłaty z dnia 1.08.2013 r. k. 71

W dniu 1 września 2013 r. K. P. wystawił powodowi fakturę VAT nr (...) tytułem usługi rolnej ciągnikiem bez osprzętu na kwotę 2.000 zł netto.

Dowód:

- faktura VAT nr (...) z dnia 1.09.2013 r. k. 73

Na zlecenie pozwanych z dnia 4 października 2013 roku, rzeczoznawca P. Z. i dyrektor J. B., (...) Stowarzyszenia (...) wykonali opinię w przedmiocie oceny technicznej oraz sprawdzenia poprawności działania podzespołów w ciągniku. Stwierdzili oni, że ciągnik jest w pełni sprawny technicznie. Wskazano, że wszystkie podzespoły ciągnika funkcjonują prawidłowo. Stwierdzono, że praca pedału sprzęgła nie wymaga wysiłku – zmierzony niezbędny nacisk na pedał wynosił 31 daN, zaś zgodnie z instrukcją wartość dopuszczalna to 32 daN. Uwzględniono fakt, że w ciągniku mechanizm włączania sprzęgła został zmodernizowany. Uznano po przeprowadzonych próbach, że przełączanie biegów następuje bez zakłóceń, a działanie podnośnika hydraulicznego jest prawidłowe.

Dowód:

- ekspertyza k. 100 – 118

- zeznania świadka P. Z. k. 208

- zeznania świadka J. B. k. 20,

- zeznania R. R.,

W dniu 5 września 2014 roku działanie ciągnika nie wykazywało nieprawidłowości w zakresie: mechanizmu sprzęgła (w tym też w zakresie oporu przy naciskaniu pedału), zmiany biegów (w tym brak zgrzytów podczas włączania biegów), samoczynnego opadania gazu ręcznego, wycieku oleju ze zwolnicy tylnej prawej. Wykonana we wrześniu 2012 roku naprawa sprzęgła, polegająca na przedłużeniu przez wspawanie płaskownika stalowego o długości ok. 6 cm w konstrukcję dźwigni wycisku sprzęgła skutkowałą zmniejszeniem siły potrzebnej do wciśnięcia pedału sprzęgła. W konsekwencji siła przyłożona do pedału sprzęgła w celu mieści się w granicy maksymalnej siły określonej przez producenta na ok. 32 daN. Ingerencja ta, pomimo pozytywnego wpływu na działanie sprzęgła, ma jednak wpływ na obniżenie wartości rynkowej ciągnika.

W dniu 5 września 2014 roku istniała wada usuwalna w postaci wycieków oleju z miski silnika. Uwarunkowaniem konstrukcyjnym ciągnika rolniczego URSUS 11024 EURO III było również to, że oś pedału sprzęgła zamocowana jest do zbyt słabego elementu, przez co występuje zjawisko tzw. „obluzowania sprzęgła” jak również mało stabilne sprzęgło.

Dowód:

- opinia pisemna biegłego sądowego k. 242 – 250

- opinia uzupełniająca biegłego sądowego k. 310 – 312

Pozwana zwróciła się do producenta ciągnika – (...) Spółki Akcyjnej w L. w celu udzielenia odpowiedzi na pytania związane ze sprawnością techniczną pojazdu i jego wartości. W odpowiedzi stwierdzono, że konstrukcja mechanizmu

wycisku sprzęgła nie ma wpływu na obniżenie wartości rynkowej ciągnika, a jest jedynie modyfikacją konstrukcyjną, przeprowadzoną w uzgodnieniu z producentem i pozostającą bez wpływu na walory techniczno – użytkowe ciągnika. Uznano również, że ciągnik jest sprawny technicznie, a zgrzyty przy włączaniu biegów są w normie.

Dowód:

- pismo (...) S.A. z dnia 20.01.2015 r,

Nabywcy ciągnika U. (...) zgłaszali na forum rolniczym zastrzeżenia co do jakości ciągnika. Dotyczyły one m. in. funkcjonowania skrzyni biegów, podnośnika hydraulicznego.

Dowód:

- wydruk z forum internetowego

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie ustalony został na podstawie dokumentów przedłożonych przez strony, w tym pism powoda zawierających zgłoszenie wad, a także protokołów reklamacyjnych i pism sporządzanych po dokonanych naprawach maszyny rolniczej. Żadna ze stron nie kwestionowała wiarygodności powołanych dowodów, zaś Sąd również nie powziął wątpliwości co do ich prawdziwości i rzetelności. Sąd z ostrożnością podszedł do przedłożonych przez strony opinii – opinii sporządzonej na zlecenie powoda przez R. Ł. oraz ekspertyzy wykonanej przez P. Z. i J. B. na zlecenie spółki (...). Opinie te nie zostały bowiem sporządzone na zlecenie Sądu, osoby je sporządzające były związane, chociażby w sposób pośredni, ze stronami niniejszego postępowania, stąd nie sposób jednoznacznie przesądzić że opinie te zostały sporządzone w sposób całkowicie niezależny i obiektywny. Opinie te stanowiły podstawę poczynienia ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie, jednak zawarte w nich wnioski podlegały weryfikacji w oparciu o wnioski, zawarte w opinii biegłego sądowego. Za wiarygodną uznał natomiast Sąd opinię biegłego sądowego W. S. z uwagi na fakt, że opinia była spójna, jej wnioski zostały logicznie uargumentowane i stanowiły odpowiedź na zawarte w zleceniu sporządzenia opinii pytania. W ustnej, uzupełniającej opinii złożonej na rozprawie w dniu 8 stycznia 2015 r. biegły ustosunkował się do zastrzeżeń, zgłoszonych przez strony w złożonych pismach procesowych, w szczególności dotyczących znaczenia dokonanego przedłużenia ramienia sprzęgła. Swoje stanowisko biegły obszernie uzasadnił, odnosząc się do zgromadzonego materiału dowodowego i dokonanych oględzin.

Za wiarygodne w przeważającej części uznał Sąd zeznania przesłuchanych świadków i stron postępowania. Wskazać należy, że zeznania te w zdecydowanym zakresie były spójne i korespondowały ze sobą. Wniosek ten odnieść należy do kwestii związanych ze stwierdzonymi w ciągniku usterkami, ich zgłaszania przez powoda, sposobów i terminów dokonywanych napraw. Strony i świadkowie nie byli zgodni co do oceny charakteru tych wad, ich wpływu na możliwość korzystania z rzeczy, a w konsekwencji co do istnienia podstaw do odstąpienia od umowy sprzedaży przez powoda.

Podstawę prawną powództwa stanowił 560 § 1 k.c. W tym miejscu zauważyć trzeba, że powołane uregulowanie, jak również inne przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące rękojmi za wady rzeczy sprzedanej zostały zmienione ustawą z dnia 30 maja 2014 r. (Dz. U. 2014 r., poz. 827). Powołane zmiany weszły w życie 25 grudnia 2014 r., a zatem obowiązywały w dacie orzekania przez Sąd w niniejszej sprawie. Zgodnie z art. 51 ww. ustawy do umów zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe. Okoliczność, że umowa łącząca strony została zawarta w dniu 3 lipca 2012 r. determinuje odniesienie się do przepisów obowiązujących w tej dacie. Wówczas zaś stosownie do brzmienia art. 560 § 1 k.c. jeżeli rzecz sprzedana ma wady, kupujący może od umowy odstąpić albo żądać obniżenia ceny. Jednakże kupujący nie może od umowy odstąpić, jeżeli sprzedawca niezwłocznie wymieni rzecz wadliwą na rzecz wolną od wad albo niezwłocznie wady usunie. Ograniczenie to nie ma zastosowania, jeżeli rzecz była już wymieniona przez sprzedawcę lub naprawiana, chyba że wady są nieistotne.

Przechodząc do merytorycznej oceny zasadności powództwa na wstępie wskazać trzeba, że w niniejszym postępowaniu powód domagał się zapłaty kwoty 137.185 zł. Na powyższą kwotę składało się 135.705 zł tytułem uiszczonej przez powoda ceny za ciągnik oraz 2.160 zł tytułem szkody, powstałej w związku z koniecznością wykonania prac polowych przy użyciu ciągnika należącego do osoby trzeciej i poniesienia kosztów wykonanej usługi.

Ostatecznie zatem w niniejszym stanie faktycznym w pierwszej kolejności ustalenia wymagała okoliczność związana z istnieniem podstaw do odstąpienia od umowy sprzedaży przez powoda, ze skutecznością odstąpienia od umowy pismem z dnia 17 lipca 2013 r. W tym zakresie Sąd zobowiązany był ustalić czy rzeczywiście zaszły te okoliczności, na które wskazywał powód w oświadczeniu o odstąpieniu od umowy, a mianowicie czy pomimo wielokrotnych napraw ciągnika nadal dotknięty jest wadami fizycznymi, będącymi wadami istotnymi. Ponadto przesądzenia wymagała kwestia czy, jak to podnosiła strona pozwana, wygasły uprawnienia powoda z tytułu rękojmi.

Sąd uznał w pierwszej kolejności, że uprawnienia powoda z tytułu rękojmi za wady fizyczne wygasły, co skutkowało oddaleniem powództwa. Zgodnie bowiem z art. 568 § 1 k.c., w brzmieniu przed zmianą dokonaną ustawą z dnia 30 maja 2014 r., uprawnienia z tytułu rękojmi za wady fizyczne wygasają po upływie roku, a gdy chodzi o wady budynku - po upływie lat trzech, licząc od dnia, kiedy rzecz została kupującemu wydana. Podkreślić należy, że termin określony w art. 568 § 1 k.c. jest terminem zawitym do dochodzenia roszczeń na drodze sądowej. Po jego upływie roszczenia wygasają i nie mogą być skutecznie dochodzone przed sądem. Powód zaś skorzystał z uprawnień wynikających z rękojmi za wady składając w dniu 17 lipca 2013 r. oświadczenie o odstąpieniu od umowy. Niemniej jednak pozew w niniejszej sprawie wniesiony został w dniu 18 września 2013 r. Z przedłożonego przez powoda protokołu odbioru zdawczo – odbiorczego wynika natomiast, że ciągnik został wydany powodowi w dniu 28 sierpnia 2012 r. Powództwo zostało wytoczone zatem po upływie roku od wydania ciągnika, co stanowi podstawę do uznania że roszczenie powoda i wygasło. W konsekwencji jest to wystarczająca podstawa do oddalenia powództwa w części dotyczącej żądania zwrotu ceny.

Niezależnie od powołanych powyżej okoliczności Sąd doszedł do przekonania, że powód nie był uprawniony do odstąpienia od umowy sprzedaży. W ocenie Sądu nie zostały spełnione przesłanki, które umożliwiały powodowi skorzystanie z uprawnień z rękojmi za wady, określonych w art. 560 § 1 k.c.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że materiał dowodowy zgromadzony w niniejszej sprawie wskazuje, że ciągnik nabyty przez powoda był wielokrotnie poddawany naprawom. Naprawy te dotyczy przede wszystkim sprzęgła i zmierzać miały do usprawnienia funkcjonowania skrzyni biegów. Zarzuty dotyczące funkcjonowania sprzęgła, jego ciężkiego działania, a także niesprawnych biegów powód zgłaszał pozwanym już 20 września 2012 r. Miało to zatem miejsce przed upływem miesiąca od wydania rzeczy. Z rejestru napraw reklamacyjnych wynika, że w dniu 27 września 2012 r. dokonano wymiany linki zmiany biegu i zbiornika paliwa, a także wspawania wkładki przy dźwigni sprzęgła. Z protokołów reklamacyjnych wynika również, że powód zgłaszał zarzuty co do ciężkiego funkcjonowania sprzęgła w czerwcu i lipcu 2013 roku, a zatem regulacja, naprawa sprzęgła dokonywana była wielokrotnie.

Z punktu widzenia jednak skuteczności odstąpienia od umowy istotne znaczenie miało przede wszystkim to, co działo się po zwrocie powodowi ciągnika po ostatniej naprawie. Została ona wykonana w warsztacie w S. w okresie od 18 do 27 czerwca 2013 r. i został zwrócony powodowi 1 lipca 2013 r. Jeszcze po tej naprawie powód wskazywał na występowanie usterek, nadal niesprawne sprzęgło i zgrzyt podczas zmiany biegów. Po kolejnej naprawie, ukończonej w dniu 3 lipca 2013 r. w protokole stwierdzono, że ciągnik jest sprawny technicznie, nie ma w tym zakresie żadnych zastrzeżeń. Powód twierdził jednak, że ciągnik nadal nie był sprawny i nie odebrał go. Ten brak pełnej sprawności ciągnika, ciężkie działanie sprzęgła utożsamiał z istnieniem wady istotnej, którą uczynił następnie podstawą do odstąpienia od umowy.

Należało zatem przesądzić czy w niniejszym stanie faktycznym w istocie mamy do czynienia z wadą istotną czy też nieistotną - taką, która istnieje, obniża wartość rzeczy, lecz nie powoduje niemożliwości korzystania z niej. Przy ocenie wady fizycznej należy brać pod uwagę przede wszystkim kryterium funkcjonalne, obejmujące użyteczność rzeczy i jej przeznaczenie zgodne z celem umowy sprzedaży. Odnosząc powyższe przesłanki do pojazdów mechanicznych czy maszyn stwierdzić należy, że badać trzeba przede wszystkim ogólną sprawność techniczną, a także sprawne,

normalne i niezakłócone funkcjonowanie wszystkich zespołów i elementów pojazdu, pozwalających na właściwą i normalną eksploatację rzeczy zgodnie z jej przeznaczeniem i parametrami techniczno-eksploatacyjnymi (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2004 r., sygn. II CK 388/03, LEX nr 176096).

Sąd opierając się na materiale zgromadzonym w niniejszej sprawie, w tym na podstawie opinii biegłego sporządzonej w sprawie uznał, że w ciągniku istotnie zaistniała wada, która spowodowałaby obniżenie jego wartości przy sprzedaży. Niemniej jednak ciągnik nie ma takiego rodzaju wad, które uniemożliwiałyby prawidłowe, zgodne z przeznaczeniem korzystanie z niego. Biegły powołany w niniejszej sprawie wykonał próby ruchowe ciągnika i dokonał oceny w zakresie istnienia określonego rodzaju wad, a także ich charakteru, wpływu na niezakłócone działanie maszyny. Stwierdził, że wyciek z miski olejowej silnika oraz poluzowanie mocowania osi pedału są usterekami możliwymi do usunięcia. Z kolei dokonany pomiar siły potrzebnej do wciśnięcia pedału sprzęgła w stopniu pozwalającym na swobodną wymianę biegów wskazał na wartość, która nie przekraczała tej uzyskanej na podstawie danych fabrycznych. Skutkowało to uznaniem, że mechanizm włączania sprzęgła działa prawidłowo. Sąd uznał powołany dowód z opinii biegłego za wiarygodny, stwierdzający obiektywny stan rzeczy po naprawie dokonanej w zakładzie w S..

Powód przedstawił alternatywną opinię, sporządzoną na jego zlecenie przez R. Ł.. Rzecznik samochodowy, przesłuchany również w toku niniejszego postępowania w charakterze świadka, doszedł do całkowicie odmiennych wniosków niż te wynikające z opinii biegłego. Uznał, że ruch roboczy pedału sprzęgła jest zbyt krótki, co nie gwarantuje bezkolizyjnego włączania biegów. Abstrahując nawet od wniosków wynikających z opinii biegłego sądowego stwierdzić jednak trzeba, że argumenty przedstawione przez R. Ł. i wynikające z przedstawionej przez niego opinii nie znajdują również potwierdzenia w pozostałym materiale dowodowym. Sąd dysponował bowiem również inną opinią prywatną, przedłożoną przez pozwanych, a także zeznaniami świadków - osób, które ją sporządzały P. Z. i J. B.. Powołana powyżej opinia została sporządzona na podstawie zlecenia z dnia 4 października 2013 r., a zatem już po ostatniej z dokonanych napraw. W tej opinii również stwierdzono, że ciągnik jest w pełni sprawny technicznie i nie stwierdzono nieprawidłowości w pracy mechanizmu zmiany biegów i pracy pedału sprzęgła.

Miarodajna dla Sądu była zatem przede opinia biegłego i z tej opinii można wyciągnąć jednoznaczny wniosek, że ciągnik po dokonaniu napraw był w pełni sprawny. Wnioski powyższe znajdowały potwierdzenie również w przedłożonej przez pozwanych opinii prywatnej i zeznania w charakterze świadków osób ją sporządzających. Świadkowie potwierdzili, że nie stwierdzono wad i usterek ciągnika, a według ich wiedzy ciągnik nie był wykorzystywany do prac polowych. Powód nie przedstawił żadnych dowodów na okoliczność tego, że po dniu 3 lipca 2013 r. w ciągniku dokonywano jakichkolwiek napraw. Postępowanie dowodowe nie wskazywało na to, aby pomiędzy podstawieniem powodowi ciągnika po wskazanej powyżej naprawie a dokonywaniem oględzin przez osoby zatrudnione w spółce (...) i sprawdzaniem ciągnika w celu wydania opinii na zlecenie pozwanych, ciągnik ulegał innym naprawom, w ciągniku zachodziły inne zmiany. Z zeznań pozwanych wynikało, że ciągnik znajdował się cały czas w ich magazynach i nie był używany. Stan licznika, przedstawiony w opinii R. Ł. i biegłego sądowego W. S. (odpowiednio 223,7 km i 224,8 km) różni się o niewiele ponad kilometr. W tej sytuacji uzasadnione jest twierdzenie, że różnica ta wynika jedynie z wykonywanych przez podmioty sporządzające opinie prób ruchowych. Sąd uznał zatem, że stan rzeczy, który utrwalony został na potrzeby i wynika z opinii sporządzonej przez biegłego sądowego odpowiada temu stanowi rzeczy, który miał miejsce w momencie dokonywania oględzin przez pracowników spółki (...) i P. Z..

Zestawienie zeznań powołanych świadków, pozwanych oraz opinii biegłego, stanowiącej w zasadzie powielenie wniosków J. B. i P. Z., doprowadziło Sąd do uznania, że to właśnie te opinie stanowią odzwierciedlenie stanu technicznego pojazdu. Skutkowało to zaś uznaniem, że sprzęgło w nabytym przez powoda ciągniku pracowało opornie, ciężko i wymagało zastosowania dość dużej siły nacisku. To zaś przekładało się bezpośrednio na prace skrzyni biegów, możliwość swobodnej zmiany biegów. Niemniej jednak nie budzi wątpliwości okoliczność, że omawiana siła nacisku nie przekraczała tej, na którą wskazywał producent maszyny w instrukcji obsługi. Konieczność jej zastosowania była również konsekwencją rodzaju zastosowanego mechanizmu sprzęgła, rodzaju konkretnego modelu ciągnika. W ocenie Sądu nie sposób zatem zakwalifikować powołanych powyżej „utrudnień” jako wad, usterek rzeczy, lecz jako cechę charakteryzującą dany model ciągnika.

Nawet gdyby zaś przyjąć, że nieprawidłowości w działaniu sprzęgła należało zakwalifikować jako wadę, to w ocenie Sądu nie była to wada istotna. W ocenie Sądu niewątpliwie to ciężko działające sprzęgło wpływało na komfort pracy powoda, czyniło korzystanie z ciągnika w pewien sposób utrudnionym, wymagający większej uwagi i zastosowania większej siły nacisku na pedał sprzęgła. Uwagi te dotyczą jednak walorów użytkowych, które uzależnione są m. in. od jakości zastosowanych materiałów czy przyjętych przez konstruktora maszyny rozwiązań technicznych. Wnioski te potwierdzają wpisy z forum rolniczego, z którego wynika że użytkownicy ciągnika U. (...) zgłaszają podobne do powoda uwagi. Zwrócić również w tym zakresie należy uwagę na zeznania M. R., który wskazał, że przy ciągniku wyposażonym w sprzęgło mechanicznie siła nacisku musi być większa. R. R. również podkreślał, że praca sprzęgła wynika z jego konstrukcji. Nie ma bowiem wspomagania. Tak więc sposób działania sprzęgła i skrzyni biegów jest charakterystyczny dla tego modelu. Nie można go zaś zakwalifikować jako wadę istotną, uniemożliwiająca korzystania z rzeczy zgodnie z jej funkcją i przeznaczeniem.

Konsekwencją powyższych ustaleń jest uznanie, że nie istniały podstawy do odstąpienia od umowy na podstawie art. 560 § 1 k.c. Tym samym nie istnieją podstawy do żądania zwrotu ceny i powrotu do takiego stanu jakby umowa nigdy nie była zawarta. Skoro zaś odstąpienie Sąd uznał za pozbawione podstaw, niezasadne byłoby przyjęcie że powód nie mógł korzystać z ciągnika i używać go do prac polowych. Koszty poniesione w związku z użyciem innej maszyny za wynagrodzeniem obciążając zatem powoda z uwagi na fakt, że odmówił on odbioru nabytego od pozwanych ciągnika po dokonanej naprawie. Nie ziszczyły się zatem przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanych z art. 471 k.c.

Mając na uwadze powyższe powództwo podlegało oddaleniu w całości.

Podstawę rozstrzygnięcia o kosztach postępowania stanowił art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 k.p.c. Powództwo zostało oddalone w całości, stąd mając na uwadze zasadę odpowiedzialności za wynik procesu, należało kosztami niniejszego postępowania obciążyć w całości powoda. Na zasądzoną na rzecz pozwanych kwotę 3.634 zł składa się 34 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (k. 99) oraz 3.600 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika pozwanych, ustalonego na podstawie §6 pkt 6 w zw. z § 2 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t. jedn. Dz. U. 2013, poz.461).

Sygn. akt VIII GC 435/13

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

- (...) adw. J. Ś.,

- (...) adw. E. S.;

3. (...)